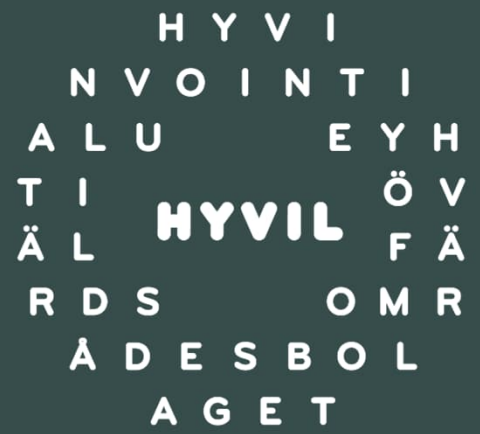

Hallintovaliokunnan kuuleminen hallituksen esityksestä 52/2026 vp.

15.5.2026 klo 11.15

Juristi Niina Kolju

HYVIL

Terveydenhuoltolain 72 a §

Terveydenhuoltopalvelut

- Viittaus vastaanottolain 26 §:ään
  - Terveydenhuoltolain 50 §:n tarkoittama kiireellinen hoito
  - Välttämättömät muut terveyspalvelut (HE 52/2026, muu välttämätön kiireetön terveydenhuolto, mukaan lukien välttämätön suun terveydenhuolto)
  - Lapselle terveydenhuoltopalvelut annetaan samoin perustein kuin henkilölle, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa (HE 52/2026, kaikki terveydenhuoltolain mukaiset palvelut)
- Viittaus säilölain 13 §:ään
  - Välttämättömät terveydenhuoltopalvelut
- Palvelut nykykäytännön mukaisesti
- Terveydenhuoltolain 72 a §:n mukaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän **on sovittava** Maahanmuuttoviraston kanssa em. terveyspalveluiden tuottamisesta
  - Helsingin kaupunki?
  - **Sopimus ei saa vaarantaa hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien hoitamista**

HYVIL

Kustannusten korvaaminen

- Viittaus vastaanottolain 7 §:ään (uusi 4 momentti)
- Korvaus hyvinvointialueen tuottamista 25 ja 26 §:ssä tarkoitetuista sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista määräytyy hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän ja Maahanmuuttoviraston tekemän **sopimuksen perusteella**
  - Esitetyssä 72 a §:ssä tulisi näkyä, että korvaus kiireellisestä hoidosta on suoritettava, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei olisi erikseen sovittu
  - Analogiaa haettu Puolustusvoimien korvausvastuusta (ks. THL 72 §)
- Vaihtoehtoisesti Maahanmuuttoviraston on suoritettava **palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten** suuruinen korvaus, jos korvauksesta ei ole sovittu.
  - Täysi korvaus aiheuttamisperiaatteen mukaisesti
  - **Korvaus alueen palveluhinnaston mukaan -> tämä tulisi näkyä säännöksessä, sillä kustannustasot käytännössä vaihtelevat alueittain**
  - Kustannuslaskenta tapahtuu jälkikäteen. Sen tiedon perusteella pyritään asettamaan seuraavan vuoden hinnat omakustannushintaan siten, että talousarvion tulovaade toteutuu ja tällä perusteella vahvistetaan palveluhinnasto vuosittain.

HYVIL

Kustannusten korvaaminen - haasteita

- Esitetyt muutokset eivät saa johtaa siihen, että rahoitusvastuu siirtyy hyvinvointialueille
- Mikäli kustannusten korvaaminen ei sopimuksen eikä lain mukaan perustuisi alueen palveluhinnastoon ja jos toteutuneet kustannukset irrotetaan palveluhinnastosta, niiden osoittaminen voi muodostua haastavaksi
- Sopimuksen tulkinnanvaraisuus ja palvelujen laajuus - mitkä palvelut kuuluvat välttämättömän muun terveydenhuollon piiriin (tai katsotaan kiireelliseksi hoidoksi)
  - Edellyttää alueilta, että palvelut pystytään erittelemään, kohdentamaan ja dokumentoimaan riittävällä tarkkuudella
  - **Valtiolta tulisi saada erillinen maksusitoumus**, jotta täyden korvauksen periaate toteutuu
  - **Kiireellisen hoidon korvattavuus tulisi perustua suoraan lakiin**

HYVIL

Yhteenveto ehdotetuista muutoksista

- Terveydenhuoltolain 72 a §:ään lisäksi lisätään:

”Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on sovittava Maahanmuuttoviraston kanssa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 26 §:ssä ja säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköistä annetun lain (116/2002) 13 §:ssä tarkoitettujen terveyspalveluiden tuottamisesta henkilöille, joilla on mainittujen lakien perusteella oikeus terveyspalveluihin. **Sopimukseen perustuvien palvelujen antaminen eivät saa vaarantaa hyvinvointialueen eivätkä HUS-yhtymän lakisääteisten tehtävien hoitamista**.

Korvauksista 1 momentissa tarkoitetuista terveyspalveluista säädetään kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 7 §:ssä. **Korvaus kiireellisestä hoidosta on suoritettava, vaikka tällaisen hoidon antamisesta ei olisi erikseen sovittu**”.

- Vastaanottolain 7 §:n 4 momenttiin lisäksi lisätään:

”Korvaus hyvinvointialueen tuottamista 25 ja 26 §:ssä tarkoitetuista sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista määräytyy hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän ja Maahanmuuttoviraston tekemän sopimuksen perusteella. Jos korvauksesta ei ole sovittu, Maahanmuuttoviraston on suoritettava palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen korvaus. **Käytännössä tällä tarkoitetaan hyvinvointialueen vahvistamaa palveluhinnastoa.** Korvaus muusta julkisen tai yksityisen palvelun tuottajan tuottamasta palvelusta määräytyy sen mukaan, mitä siitä on erikseen sovittu”.

HYVIL

HYVIL

Sopimuksen ulkopuolinen tilanne

Muun palvelutuotannon kustannukset

- Laajamittainen maahanmuutto sekä vastaanottopalveluiden keston lyheneminen näkyy hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvan henkilöpiirin lisäyksenä
- HE 52/2026 ei ota kantaa siihen, miten huomioidaan hyvinvointialueiden rahoituksessa tilanne, jossa hyvinvointialue tuottaa lakisääteisiä terveydenhuollon palveluja henkilöille, jotka eivät enää kuulu vastaanottopalveluiden piiriin, mutta ovat oikeutettuja tiettyihin kotikunnasta riippumattomiin palveluihin
  - Ovat saaneet kielteisen päätöksen (mutta hakevat uudelleen suojelua)
  - Eivät ole hakeneet kotikuntastatusta
- Esityksessä tunnistetaan, että hyvinvointialueille syntyy lisäkustannuksia asiakkaista, jotka eivät kuulu vastaanottopalveluiden piiriin
  - Näitä kustannuksia ei ole tässä esityksessä arvioitu, mutta yleisesti hyvinvointialueiden rahoituksessa niitä myöskään ei voida jättää huomioimatta